

SARIH ACILI -. DİVANLI - AZIZLİ CYOZGATİ BÖLGESİNİN JEOLJİSİ

Geology of Sarıhacılı - Divanlı - Azizli (Yozgat) region.

Behzat DALKILIÇ*, Ayhan ERLER*,

Kırşehir masifinin kuzey kesiminde bulunan 5a rıhacılı-Divanlı-Âzizli bölgesi Yozgat'ın güneyinde yer alır. * Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mühendislik Fakültesi, Jeoloji Bölümü, ANKARA

Metamorfik kayalar ve bunları kesen magmatik kayaları kapsayan Kırşehir masifi, kuzey ve kuzeybatıda ofiyolitli meânj, güneybatıda Tuzgözü havzasının sedimanter kayaları iê güney güneydoğuda Hasandağı, Erciyasdağı ve Melendizdağın volkanik kayaları tarafından sınırlanır,

Sarıhacılı-Bivanlı-Azizli bölgesinde yedi kayaç birimi tanımlanmıştır. Bunlar, yaşlıdan gence doğru, Sarıhacılı gabrosu (Üst Kretase?), Yozgat graniti (Paleosen), Kartal formasyonu (Üst Paleosen-Alt Eosen), Ârzılar kireçtaşı (Orta Eosen), Kızılırmak formasyonu (Üst Miyosen-Pliyosen ve akarsu yataklarında oluşmuş Kuvaterner alüvyonlardır.

Sarıhacılı gabrosu, Yozgat graniti üzerinde bloklar ve içerisinde anklavlar şeklinde gözlemlenir. Sarıhacılı gabrosu blokları ve anklavları muhtemelen Üst Kretase yaşlı ofiyolitlerin kalıntılarıdır. Yozgat graniti, ortalama % 5.3 normatif korundum miktarı, modal gamet ve muskovit minerallerinin varlığı, alüminyum oksit, kalsiyum ve alkali oksitlerin toplamına olan moleküler oranlarının 1.1 i aşması, kuvars miktarının fazlalığı ve benzeri özellikleri iê S-tipi granit olarak belirlenmiştir. Böylece, Yozgat graniti-nin oluşumu metasedimanter kayaların kısmi ergimesi ile açıklanabilir. Yozgat graniti petrografik ve jeokimyasal analizler sonucu^ alkali feldspat granit, granit, granodiyorit ve tonalit olarak sınıflandırılmıştır. Kuvars damarları içeren Yozgat graniti iki asaî, iki tali eklem sistemi göstermekte ve yer yer diyorit daykları iê kesilmektedir.

Kartal formasyonu genel olarak konglomera, kum taşı ve çamurtaşmdan oluşur. Kartal formasyonu, Yozgat graniti üzerine alüvyon yelpazesi şeklinde ve uyumsuz olarak çökelmiştir. Arzılar kireçtaşı genellikle kumtaşlan ve kireçtaşlanndan oluşmuştur ve Azizli bazaltı tarafından üzerlenirîe*. Azizli bazaltı faazaltîc lav akıntıları, sedimanter arakatıklar, volkanik breşler ve diyabaz daykları içerir. Kızılırmak formasyonu yarı pekişmiş konglomeralar, kumtaşlan ile pekişmemiş çakıl, kum ve killerden oluşur. Akarsu yatakları boyunca alüvyonlar oluşmuştur.

Sarıhacılı-Divanlı-Azizli region lies to the south of Yozgat. The region is on the northern part of the Kırşehir massif, which consists of metamorphic rocks and magmatic rocks intruding them.

The rock units in the region are, from oldest to youngest, Sarıhacılı gabbro (Upper Cretaceous?), Yozgat granite (Paleocene), Kartal formation (Upper Paleocene-Lower Eocene), Arzılar limestone (Middle Eocene), Azizli basalt (Upper Eocene), Kızılırmak formation (Upper Miocene-Pliocene), and Quaternary alluvium deposits.

Sarıhacılı gabbro is observed as blocks and enclaves in the Yozgat granite, and it is probably the remnant of the ophiolites of Upper Cretaceous age. Yozgat granite shows characteristics of S-type granites by average normative corundum content of 5.3 %, presence of modal gamet and muscovite, by average molecular ratio of alumina to calcium plus alkali oxides greater than 1.1, by the high content of quartz, etc. Thus Yozgat granite is probably derived from partial melting of metasedimentary rock. Kartal formation is mainly composed of conglomerate and sandstone, and it nonconformably overlies the Yozgat granite.